

FADIL BEY KÖŞKÜ

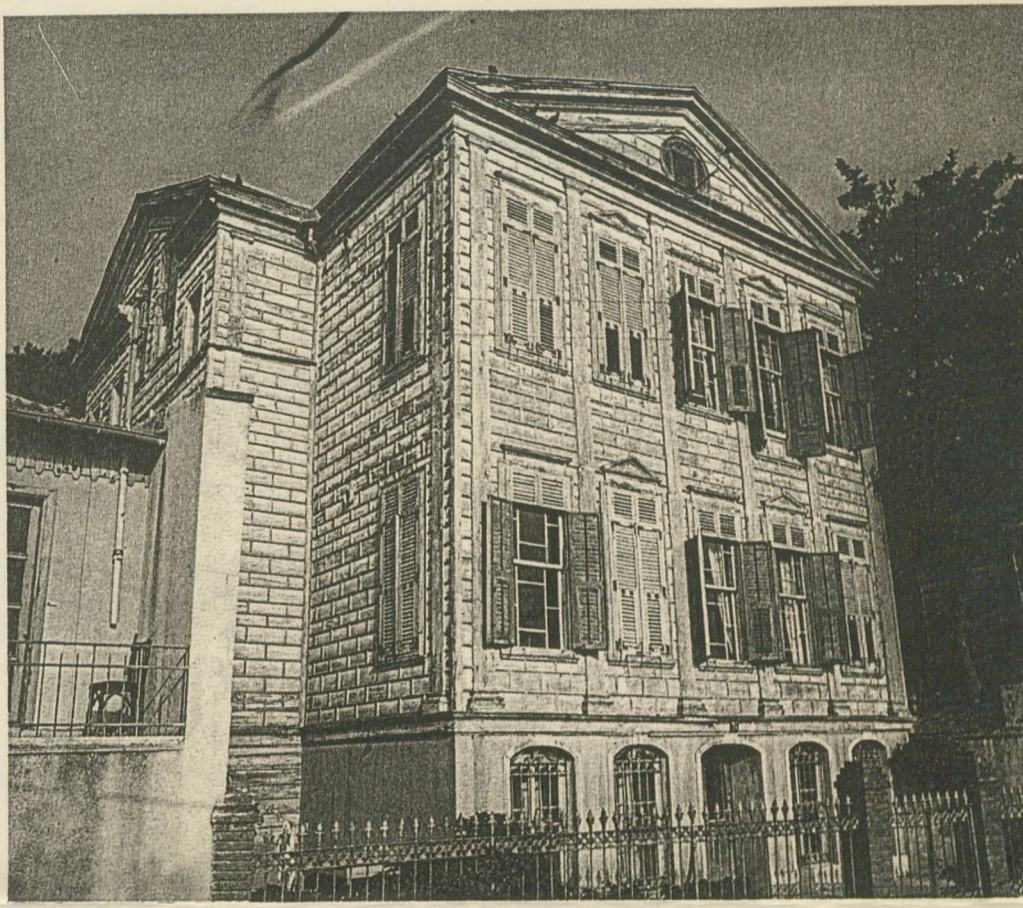
77523493

Kadıyoran caddesinde (*Maden*) 751 m²'lik bir alanda yer alan 74 numaralı iki katlı bahçeli ahşap ev, ilk sahibi **Fadıl Bey**'den⁽¹¹³⁾ satış yoluyla önce **Hacı Hüseyin Bey oğlu Mustafa Hilmi Paşa**'ya (*Aralık 1919*), sonra da bugünkü sahipleri **Nevbare Baran** (*28 Temmuz 1941*) ile **Fatma Şermin Taylan**'a (*6 Ocak 1950*) geçmiştir. **Azra Erhat**,⁽¹¹⁴⁾ köşkün ilksahibi **Fadıl Bey**'in torunudur.

(113) 1857 yılında Selânik'te doğan Fadıl Bey, ilk ve orta öğrenimini Selânik'te yaptırdıktan sonra İstanbul'a gelerek Hukuk Mektebi'ni bitirdi. Selânik'e dönüp uzun yıllar dava vekilliği yaptı. Mübadele yoluyla Selânik'ten İstanbul'a gelerek (1923) Büyükkada'da Kadıyoran caddesindeki 74 numaralı eve yerleşti. Daha sonra hukuk müşavirliği yapan Fadıl Bey, İstanbul'da ölümünde (1938), Üsküdar'daki Bülbülderesi mezarlığına gömüldü. Eşi Fatma hanım, kızları Nakibe ve Mukbile hanımlar, Nakibe hanımın kızı da Azra Erhat idi.

Hukukçu Fadıl Bey

Kadıyoran Caddesindeki Fadıl Bey Köşkü (1980).

Fadıl Bey'in eşi Fatma Hanım.

(114) 1915 yılında İstanbul'da doğan Azra Erhat **Tevfik Bey**'in kızıdır. İlk öğrenimini Brüksel (Belçika)'de yaptı (1927). Brüksel'de Emile Jacqmain Lisesi'nde okudu (1934), **Ankara DTCF'ni bitirdi** (1939). Aynı fakülteye Klâsik Filoloji asistanı ve doçenti oldu (1936), **YENİ İSTANBUL** (1949-54), **VATAN** (1955-56), **İMECE**, **YENİ UFUKLAR** dergi ve gazetelerinde çalıştı. Milletlerarası Çalışma Bürosu Yakın Doğu Faaliyet Merkezi'nde kütüphanecilik yaptı (1956). Belçika (1927-1934), İtalya (1938), Paris (1949-1950, 1953, 1959), Güney Afrika (1953) ve Yunanistan'a (1956) gitti. Anadolu'da yaptığı gezilerin notlarını iki ciltte topladı.

A. Kadir ile beraber **Homeros**'tan çevirdikleri **"İliada"**nın birinci cildi **HABİB EDİP TÖREHAN BİLİM ÖDÜLÜ**'nü (1959), üçüncü cildi ise **TDK ÇEVİRİ ÖDÜLÜ**'nü (1961) kazandı. Ölümünde (6 Eylül 1982) Üsküdar Bülbüderesi Mezarlığı'na gömüldü.

Azra Erhat, Türk edebiyatı ve Türk düşüncesinde **Sabahattin Eyüboğlu**, **Vedat Günyol** gibi yazarlarla birlikte oluşan **"hümanist"** anlayışın belli başlı temsilcilerindendir. Batılı kaynaklardan gelen bu anlayışın temellendirilmesinde **Halikarnas Balıkcısı** (**Cevat Şakir Kabakaçlı**) ile beraber Batı Anadolu'daki eski medeniyetlerin kültür unsurlarını sasmaya ça-

Fadıl Bey'in kızı ve Azra Erhat'ın annesi Nasibe Hanım.

lıştı. Böylece eski Yunan kültürü ve Akdeniz medeniyetinin terkinde Anadolu'nun varlığına işaret etmek istedi.

Yazılarında **"Akdeniz Uygarlığı"**nın kaynaklarına eğilen, Anadolu kültürünün temelinde Türk ulusunun yaratıcı gücünün yattığına içtenlikle inanan Erhat, önce **A.Kadir** ile birlikte çevirdikleri **Homeros**'un **"İlyada"**sıyla (4 cilt) dikkati çekti. Hümanist görüşü savundu, yazılarında temiz ve akıcı bir Türkçe'nin güzel örneklerine raslanır. Özellikle **"Mavi Anadolu"** (1969)'da Anadolu'yu ilkçağ Grek kültürüne bağlayan değerler zincirinin halkalarını birer birer ele alıp Atatürk'ün **"Anadolu'daki bütün kültürler bizimdir"** tezine inançla bağlı kalarak hümanist anlayışın yeni bir sentezini vermeye çalışır.

ESERLERİ

Telif: 1- **Mavi Anadolu** (Gezi notları, 1960; 2. bas., 1969); 2- **Mavi Yolculuk Gezi notları**, 1962); 3- **Sophokles, Hayatı, Sanatı, Eserleri** (Antoloji, 1954); 4- **Aristophanes** (Antolojisi, 1946, 2. bas., 1958); 5- **Vergilius** tefsirlerinin

Fot. Ara GÜLER

Yazar ve çevirmen Azra ERHAT

gelişmesi (1944); 6- **Uslup ilminde yeni bir usul** (ayrı bas., 1937); 7- **İşte İnsan-Ecehomo-** (deneme, 1969); 8- **Mitoloji Sözlüğü** (1972); 9- **Mek-tuplarıyla Halikarnas Balıkcısı** (1976); 10- **Homeros** (1976); 11- **Pir Sultan Abdal** (S. Eyüboğlu ile, 1977); **Çeviri:** 12- **Versaille Tuluat** (Molière'den; Orhan Veli Kanık ile, 1944); 13- **İlyada** (Homeros'tan manzum çeviri; A. Kadir'le birlikte, 4 cilt, 1958-1962. Birinci cildinde Erhat'ın eski Yunan Destanları üzerine 95 sayfa tutan önsöz-açıklaması vardır); 14- **Dişi Kedi Cicim** (Colette'den, 1955); 16- **Sölen** (Eflâ-tun'dan, Sabahattin Eyüboğlu ile, 1958; 2. bas. 1961); 17- **Türkiye Tarih ve Sanat Memleketi** (Prof. Gabriel'den, 1954); 18- **Elektra** (Sophokles'ten, 1941; 2. bas. 1946); 19- **Barış** (Aristophanes'ten, 1947; 2. bas. 1948); 20- **Küçük Prens** (Antoine de Saint-Exupery'den, Ayşe Nur takma adıyla, 1953, 2. bas. 1955); 21- **kadınların Savaşı** (Aristophanes'dan oyun, Sabahattin Eyüboğlu ile, 1966); 22- **Kuşlar** (Aristophanes'dan oyun, Sabahattin Eyüboğlu ile, 1966); 23- **Mektuplarıyla Halikarnas Balıkcısı** (1976); 24- **Homeros** (Gül ile Söyleşi) (1976); 25- **Sevgi Yönetimi** (1978).

